
THE NEED OF EDUCATION THROUGH SPORT FROM THE BIBLICAL POINT OF VIEW

Waldemar HAREZA¹, Krzysztof WARCHOL²

1. Prof. F. Leja Complex of Schools in Grodzisko Górne

2. Faculty of Physical Education, University of Rzeszow

Key words:

- physical education, sport,
- the Bible,
- references to sport in the Epistles of St. Paul,
- Greek model of education,
- sport vs. human inside

Abstract:

The fact that the role of sport is underestimated in the education of the young generation revealed the need of proving how important is the role of sport in shaping the contemporary generation, mainly the teenagers. In this article we shall deal with the need of “sport” education, referring to the Bible. We shall search the justification for physical culture reaching to the most fundamental grounds of Christianity. Although the Bible shall not comment directly on physical culture, the comments included therein refer indirectly to the basis goals of human life (religious-eschatological) and give the authorization to undertake the attempt to form an answer to the Biblical message on physical culture. Quoting a list of Biblical motives saying indirectly on education through or to sport allows to notice the reference and, in a sense, specific correspondence to the humanistic and axiological contents of modern physical education process. Shaping the axiological competences in the physical education process, which refer to the emotional-volitional sphere of human personality, should be treated equivalent to the development of physical and motor fitness. It seems that the modern depiction of the subject matter of the physical education including also the sports activity of young people should be understood in such a way.

Nowadays we do face a deep educational crisis, especially among the young generation. A lot of modern teachers, seeing the infirmity in their activities, are still searching new educational methods and means, however being not always convinced of the positive impact which sport may have in the creation of a human being.

This article presents the need of “sport” education referring to the Bible. We shall search for the justification for physical education reaching to the most fundamental grounds of Christianity.

Sport has been accompanying the history of mankind from a very long time and it has been expressed in a variety of forms and intensity. Reaching to the ancient times, we should refer to the ancient Greece which is thought to be the homeland of sport. A great role was played by the stories telling about the beginnings of sport which was created by gods themselves. From the very beginning, the Greeks attempted to create a religious genesis of sport. Such religious foundation was of a great importance in the development of sport, both antique and modern (Kałamacka 1999 pp. 122-123).

Through the analysis of the Bible in search of the justification for physical education, we reach the most fundamental grounds of Christianity. It is noteworthy that the Bible does not give any clear statements on physical education but it indicates the human religious-

eschatological goals which he may perform in the unity with God. Nevertheless, the statements included therein, although do not refer directly to the area in question, they relate to the basic goals of human life and authorize to undertake the attempt of forming an answer to the question of the biblical message concerning physical education (Dziubiński 2007, p.132). The authors of the books of the Bible did not use the sport metaphors directly. Not until the latest writings of the Old Testament do we meet the notions referring to sport metaphors (Pwt 5.9; Mdr 4.2; Syr 4.28; 2 Mch 4.18) which were well-known as early as in Greek culture. Which requires a special analysis in the New Testament are the Writings of St. Paul. There we may find numerous references to sport. Paul was good an observer of his contemporary culture which was influenced by Hellenism. He noticed that sport played an important role in the life of societies. He also emphasized that the language of sport was understandable and this value was worth using to perform religious purposes. The main part of Paul's view refers exactly to the "sport agon, sportsmen's training, runners' race, wrestlers' fight, athletes' strength etc." (Dziubiński 2007, pp.134-135). The Apostle of Nations who evangelized among the Gentiles having the knowledge of Hellenism refers in his Writings to sport metaphors and to the competition known to him from the Greek stadiums (Kasiłowski 1998, p.34).

The first sport metaphor is found in the Epistle to the Philippians. It is of a polemical character (Phil 3.2-4.9). Paul disputes with wandering Christians who were preaching the return to Judaism because for them the most important thing was their circumcision, the retention of right, which was finally the "trust in body". The Christians believed that they attained perfection owing to following the provisions of the old law. The supporters from Philippia tried to convince others to their views. They believed they knew the way to the perfection in earthly life. This was connected with an allegoric interpretation of the Bible and a special revelation. Paul, through a sport metaphor, expresses clearly the truth of the Christian life which has not attained its completeness yet (Kasiłowski 1998, p.35).

Neither he defines which goal he has reached yet, but he fully concentrates on what is beyond the earthly reality. On one hand he emphasizes that he was converted by Christ on the road to Damascus and on the other hand he points that it is not the evidence that his goal has been finished since Christian life is the overcoming of a distance to the goal which is still before a man "up in Christ".

In Epistle to the Galatians St. Paul uses the metaphor of "running" which means the mission of foretelling of the God's Word. After Paul's leave, the Christians in Galicia were confronted with the anti-gospel. It is not known who were Paul's opponents. The Apostle noticed that the difference in his teaching and the teaching of his opponents has its source in different understanding of law. In the consequence of the attacks, Paul deepened his understanding of the Gospel and widened the subject matter of the problem which is a free redemption not depending on the ethnicity and previous merits. This issue plays a special role in the Polemic and the sport metaphor in Ga 2.1-2 appears in such context: "Then fourteen years after I went up again to Jerusalem with Barnabas, and took Titus with me also. And I went up by revelation, and communicated unto them that gospel which I preach among the Gentiles, but privately to them which were of reputation, lest by any means I should run, or had run, in vain." Paul quotes historical facts saying that he was communicating the gospel for a long time and that he faced no obstacles. He was absolutely convinced of what he was communicating: "But though we, or an angel from heaven, preach any other gospel unto you than that which we have preached unto you, let him be accursed." (Ga 1.8). Through a sport metaphor, Paul explains the motive of the presentation of his Gospel in Jerusalem. The Apostle compares both the evangelizing and living according to the Gospel to running. He emphasizes that evangelizing is aimless if this means divisions in the Church (Kasiłowski 1998, pp.35-37).

Another St. Paul's metaphor appears in the First Epistle to the Corinthians (1 Cor 8.1-11.1), which the metaphor says about eating offerings sacrificed to pagan gods. In the times of Paul in Corinth there were a great number of pagan temples where the central moment of the worship was a bloody sacrifice often connected with a sacred feast in the temple or in a private house. The remaining meat was sold in shops and the money gathered was given for the needs of the temple. This situation led to many misunderstandings. The problem was whether Christians were allowed to eat the meat coming from the offerings sacrificed to gods. Some people tried to solve this problem by a reference to the knowledge that there are no gods. However, not all the people living in Corinth had sufficient knowledge and therefore the fact of existing people with poor conscience had to be taken into consideration. This meant the resignation from Paul's own freedom. But he goes further than only making requirements to himself and he becomes an example for the Christians in Corinth to have respect to others. He very often resigns from his rights not to make hindrances in communicating the Gospel. The Apostles had the power to take advantage of the offerings of the communes. Therefore Paul confirms this fact very strongly. He himself, however, waived this power: "Nevertheless we have not used this power" (9.12), "but I have used none of these things" (9.15). Paul does voluntary renouncement due to the good of others. And the sport metaphor exists in this context, which the metaphor was unknown to the Jewish mentality and well-understood in the Greek-Roman world (Kasiłowski 1998, pp.37-38). „Know ye not that they which run in a race run all, but one receiveth the prize? So run, that ye may obtain. And every man that striveth for the mastery is temperate in all things. Now they do it to obtain a corruptible crown; but we an incorruptible. I therefore so run, not as uncertainly; so fight I, not as one that beateth the air; But I keep under my body, and bring it into subjection: lest that by any means, when I have preached to others, I myself should be a castaway" (1 Cor 9.24-27).

St. Paul compares Christian life to running and sport competition and depicts it as a dynamic reality. He reveals the goal we should aim at and which specifies the directions of our activities. A Christian is still in an in-between point and should be constantly concentrated on what he has still to obtain. He also shows that life requires many disavowals recalling a sportsman who denies himself many things. Therefore, it is crucial to being aware of the goals which lead to the final victory because it is Christ who, being the final prize, decides of all our activities. From the pictures and comparisons of the antique agonistic in St Paul's writings not any assessment or approval of the contemporary athletics can be derived (Koch 2007, pp.14-17). It is improbably, yes, in my opinion impossible that St Paul gave his approval for instance to pugilism, this life-and-death struggle (Poliakoff 2004, pp. 43-53).

A human being in his nature is a being which desires to aim at perfection and which goes beyond all borders. This statement includes the rule of the Christian conception of a human being. It says that a human being created to resemble God wishes to reflect his original the best as he can (cf. Rdz 1.27; Mt 5.48). That is why the physical perfecting of a human being needs to have a permanent and strong reference – the reference to the fullness of humanity. Disregarding these fundamental rules shall inevitably lead to distortions in the extension of physical education as well as to the degradation of a sportsman as a human being (Wójciak 2003, p.336). „This is the reason why the reference to the Bible and especially to the God's act of creation as the evidence of a negative attitude to a human body and physical education has no justification. The excessive apotheosis of a body which is visible in the corporeism and is reflected in the Second Book of Maccabees in a slightly different form than today is unjustified as well (2 Maccabees 4, 14). It is a warning for the Jewish elites against excessive cult of a body, against doing pedantic sport exercises patterned on Hellenic customs, connected with the negligence of the God law, native customs and failing to show zeal in the altar service" (Dziubiński 2007, p.133).

The truth about a human person as “*imago Dei*” is also specific an obligation to live not only for the body but also for the spiritual sphere. It should be mentioned that such understanding of a human being shall in no way reduce the value of the his body, but only indicates at the necessity and the need of directing with our body according to the order of mind and truth, which protects a human being against the acts which are morally blameworthy. The role of a human body perceived in such a way should be present both in sport and in physical culture since the final purpose of physical education is bringing a human being to a condition where the personality will be shaped in a way enabling it to serve the development of the somatic and health sphere. Similar is the issue on the grounds of sport where it is about the domination of the soul over the body because the joy coming from the sporting results being obtained is in fact the joy of spirit over the matter. This joy is caused by overcoming the body restrictions, own weaknesses and climate adversities. It also the joy of will and strength reflected in the victory over the will and strength of the competitor. (Dziubiński 2007, p.133).

In the Bible there is also a theological justification for the need of a man’s rest. The man should rest after work or a worked week if the God himself had some rest after the act of creation. The order of celebrating resulting from the Bible shall not exclude the participation in the physical culture. However, one should remember that the active rest during a holy day does not breach the basic (religious) purpose of the holy day (Dziubiński 2007, p.133).

Undoubtedly, one of the most important Biblical events is the Incarnation of Christ which should be also understood as another glorification of human bodiliness from the very beginning of existence. A human body is beyond doubts a wonder of magnificence, dignity and nobleness, just because the God, through the Incarnation, united with each and every human being. The said perfection of a body is reflected in the full integrity of personal being where the body is a special sign of the spiritual inside of a human being“ (Dziubiński 2007, p.134). The perfect Body of Christ became the exemplar of the Church structure as the God’s people. Each of its parts takes a relevant place in this structure and is responsible for the execution of its tasks (Ef 4.10-16; 1 Cor 12.12-13). Moreover, the flesh and blood of Christ in the form of bread and wine is a way of everyday Eucharistic communication of the worshippers during the Holy Mass in the churches all over the world. Their consumption is also the fundamental condition for the highest, final prize to be obtained. < Whoso eateth my flesh, and drinketh my blood, hath eternal life; and I will raise him up at the last day > (J 6.51-58)”.

In the First Epistle to the Corinthians St. Paul writes: “What? Know ye not that your body is the temple of the Holy Ghost?” (1 Cor 6.19). The same record is of a special meaning for the theological participation in the physical culture. The quoted piece of the Bible is a peculiar obligation to care for the human body as for the “home” of God. Negligence in this matter brings far-reaching consequences which may be understood as the activities contrary to the said obligation. “If any man defile the temple of God, him shall God destroy” (1 Cor 3.17).

Extremely inspiring are the St. Paul’s statements where he makes a comparison of the moral effort of the Christians to the physical labour of the sportsmen. Which is the most frequently quoted and the most known is his metaphor on the runner’s race from the First Epistle to the Corinthians (9.24-27): “Know ye not that they which run in a race run all, but one receiveth the prize? So run, that ye may obtain. And every man that striveth for the mastery is temperate in all things. Now they do it to obtain a corruptible crown; but we an incorruptible. I therefore so run, not as uncertainly; so fight I, not as one that beateth the air; But I keep under my body, and bring it into subjection: lest that by any means, when I have preached to others, I myself should be a castaway” (Dziubiński 2007, p.135).

„The author of this statement clearly points that we should put the maximum of effort into our life as if we were competing for one prize which only the winner receives in sport. In Christian life everybody may be the winner and win the prize of redemption.

In sport we deal with physical effort, in life the effort is of a spiritual nature, and the struggle is for eternal life. Both in sport and in life, the mastery is proved through the ability to use own skills and talent” (Dziubiński 2007, p.135).

The sports rivalry ends usually with reading out the results and presenting the prizes to the winners. St. Paul refers to this ceremony. Being close to death, he makes the summary of his life-long rivalry for the imperishable prize. In the Second Epistle to Timothy (4.6-8) he wrote: „I have fought a good fight, I have finished my course, I have kept the faith; Henceforth there is laid up for me a crown of righteousness, which the Lord, the righteous judge, shall give me at that day: and not to me only, but unto all them also that love his appearing”.

Each man, like a sportsman struggling with various weaknesses, difficulties and restrictions of body, aims at the finish and victory through toughening his psyche. Each sportsman is heading for the prize here on the passing Earth while each Christian is heading to the victory in the eternity. The “good competition” we read about in the Epistle of St. Paul to Timothy is a metaphor of human life but also the definition of the great and noble ideas of cooperation, interpersonal relations, peace and tolerance, with which sport has been and should be connected for ages. “The use of sports metaphors by St. Paul may be understood as a positive and benevolent attitude towards sport. On the other hand, his attitude also proves that sport should not be the only and the absolute life goal. However, it may be important an element of the <life philosophy> depicted by the Apostle of nations, but it cannot be the philosophy itself” (Dziubiński 2004, p.13).

The final goal of the real sportsmen’s efforts is not the material, passing prize but attaining the fullness of life. Addressing to the Christians in Corinth, St. Paul reminds them that “they which run in a race run all, but one receiveth the prize, but every man that striveth for the mastery is temperate in all things.” (1 Cor 9.24-25). “Through this metaphor the Apostle sheds light on the value of life comparing it to running to a goal, not only the earthly and passing, but the eternal one. All may and should win in this race. The true sports victory is the victory of a man and crowning his dignity” (König 2004, p.199).

It seems, that sometimes, we have to agree to Eugen König's assessment that the top-level sport became in its internal structure an a-moral, nihilistic sport, a sport that proves to be completely immune and resistant to all ethical fits. Without the acknowledgement of man's relation to the transcendental God the sport becomes a substitute religion. The cult of man, yes, the claim of sport to be a system that communicates sense to today's people, is decidedly to be rejected. The certainly still existing body-devaluing (not body-hostile) opinions are to be corrected. The monistic view of man of the Old and New Testament shows play and sport as expression of the one, holistic human being, as expression of being alive. All views, in particular all practices in modern sport that are directed against life, health and the holistic development of man, are to be exposed as inhuman and to be categorically rejected (Koch 2007, p. 144). Biblical motives of education through sport both refer and correspond to the humanistic and axiological contents of the modern process of physical education in some sense. The development of the theory and thought on the broadly-understood physical education, which has also the space for children’s and teenagers’ sport, is the source of the numerous examples of searching the non-ability and instrumental values related to the physical activity. Striving for the Greek ideal of the comprehensive education, namely the connection of beauty and good, became the subject matter of various considerations, analyses and polemics practiced on the ground of humanistic sciences on physical culture.

The conception of identifying the motor activity only with the temporary shaping of the body was gradually denied by the supporters of humanistic and pedagogical views. Among them was one of the most distinguished Polish theorists of physical education – W. Osmolski who wrote that “the effect of physical exercises is not restricted to the development of muscles, endurance and agility, but it goes deeper, namely to the disposition, nature and mind.”

E. Piasecki represented similar views being convinced that the adjective “physical” in *physical education* “...defines only the majority of means (...) but becomes whatever unreliable as for the goals; these are both physical as well as moral and utilitarian, and, in quite a big part, also intellectual and aesthetic.” Z. Gilewicz, in turn, included discipline, morality, and sensitivity to beauty and socialization to the unspecific goals of physical education (Warchoń 2007, pp.55-56).

Shaping the axiological competences referring to the emotional-volitional sphere of human personality should be treated in the process of physical education equivalent to the development of physical and motor fitness. It seems that the modern depiction of the subject matter of the physical education including also the sports activity of young people should be understood in such a way.

REFERENCES

1. Dziubiński Z., *Kościół rzymskokatolicki a kultura fizyczna*, [w:] *Drogi i bezdroża sportu i turystyki*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 2007.
2. Dziubiński Z., *Wiara - wychowanie - sport*, [w:] *Wiara a sport*; red. Z. Dziubiński, Warszawa 1999.
3. Kałamacka E., *Wiara i sport: z dziejów wzajemnych powiązań*, [w:] *Wiara a sport*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 1999.
4. Kasiłowski P., *Metafory sportowe w Ustach Pawła*, [w:] *Salezianie a sport*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 1998.
5. Koch A., *Chrześcijańska wizja sportu...*, Mainz 2007.
6. König E., *Ethik und Zweckrationalität des technologischen Sports*. [w:] C. Pawlenka (editor), *Sportethik. Regeln - Fairne - Doping*. Paderborn 2004.
7. List Konferencji Episkopatu Portugalii, nt. Sport w służbie integralnego rozwoju człowieka oraz wspólnoty narodów, [w:] *Edukacja poprzez sport*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 2004.
8. Pismo Święte - Biblia Tysiąclecia, wyd. 3, Poznań - Warszawa 1990.
9. Poliakoff M., *Kampfsport in der Antike. Das Spiel um Leben und Tod*, Düsseldorf 2004.
10. Słowo Episkopatu Polski o edukacyjnych walorach sportu W obronie „dobrych zawodów”, [w:] *Edukacja poprzez sport*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 2004.
11. Warchoń K., *Sport szkolny - w procesie wychowania fizycznego*, „*Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne*”, nr 11/2007.

POTRZEBA WYCHOWANIA POPRZEZ SPORT – W UJĘCIU BIBLIJNYM

Waldemar HAREZA¹, Krzysztof WARCHOL²

1. Zespół Szkół im. prof. F. Leja w Grodzisku Górnym

2. Wydział Wychowania Fizycznego, Uniwersytet Rzeszowski

Słowa kluczowe:

- wychowanie fizyczne,
- sport,
- Biblia,
- odniesienia do sportu w Listach Św. Pawła,
- grecki modele wychowania,
- sport a wnętrze człowieka

Streszczenie:

Brak docenienia roli sportu w wychowaniu młodego pokolenia zrodził potrzebę ukazania jak bardzo ważną rolę odgrywa właśnie sport w formowaniu współczesnego pokolenia – głównie młodzieży. W niniejszym artykule zajmujemy się potrzebą wychowania „sportowego” odwołując się do Pisma Świętego. Szukamy uzasadnienia dla kultury fizycznej, sięgając do najbardziej fundamentalnych pokładów chrześcijaństwa. Chociaż Pismo Święte nie wypowiada się wprost na temat kultury fizycznej to jednak wypowiedzi w nim zawarte w sposób pośredni odnoszą się do zasadniczych celów ludzkiego życia (religijno-eschatologicznych) upoważniają do podjęcia próby sformułowania odpowiedzi na pytanie o biblijne przesłanie odnośnie kultury fizycznej. Przytoczenie szeregu motywów biblijnych mówiących w sposób pośredni o wychowaniu poprzez sport czy do sportu, pozwala dostrzec nawiązanie i w pewnym sensie swoistą korespondencję z treściami humanistycznymi oraz aksjologicznymi współczesnego procesu wychowania fizycznego. W procesie wychowania fizycznego kształtowanie kompetencji aksjologicznych odnoszących się do sfery emocjonalno-wolitionalnej osobowości człowieka powinno być traktowane na równi z rozwijaniem sprawności fizycznej i ruchowej. Wydaje się, że tak należy pojmować nowoczesne ujęcie istoty wychowania fizycznego, w tym również aktywności sportowej młodych ludzi.

W obecnych czasach doświadczamy głębokiego kryzysu edukacyjnego, zwłaszcza wśród młodego pokolenia. Wielu współczesnych wychowawców, dostrzegając niemoc w swoich poczynaniach, ciągle szuka nowych metod i środków wychowawczych, nie zawsze będąc przekonanymi o pozytywnej roli, jaką może odegrać sport w formacji człowieka.

W niniejszym artykule zajmujemy się potrzebą wychowania „sportowego” odwołując się do Pisma Świętego. Poszukamy uzasadnienia dla kultury fizycznej, sięgając do najbardziej fundamentalnych pokładów chrześcijaństwa.

Sport towarzyszy dziejom ludzkości od bardzo długiego czasu a wyrażał się on w różnych formach i natężeniu. Sięgając do starożytności należy odwołać się do starożytnej Grecji, którą uważa się za praojczyznę sportu. Dużą rolę odegrały opowieści o początkach sportu, którego twórcami byli sami bogowie. Od samego początku Grecy starali się o religijną genezę sportu. Taka religijna podbudowa miała znaczącą rolę w rozwoju sportu tak antycznego, jak i współczesnego (Kalamacka 1999 s. 122-123).

Analizując teksty Pisma świętego i szukając w nich uzasadnienia dla kultury fizycznej, sięgamy do najbardziej fundamentalnych pokładów chrześcijaństwa. Należy zaznaczyć, że Pismo święte nie wypowiada się wprost na temat kultury fizycznej, ale wskazuje na cele religijno — eschatologicz-

ne człowieka, które może on realizować w jedności z Bogiem. Niemniej jednak wypowiedzi tam zawarte, choć nie są odniesione bezpośrednio do omawianej dziedziny, to jednak dotyczą zasadniczych celów ludzkiego życia i upoważniają do podjęcia próby sformułowania odpowiedzi na pytanie o biblijne przesłanie odnośnie kultury fizycznej (Dziubiński 2007, s.132). Autorzy ksiąg biblijnych wprost nie posługiwali się metaforami sportowymi. Dopiero w najpóźniejszych pismach Starego Testamentu spotykamy terminy, które nawiązują do metafor sportowych (Prwt 5,9; Mdr 4,2; Syr 4,28; 2 Mch 4,18), dobrze znanych już w kulturze greckiej. W Nowym Testamencie szczególnej analizy wymagają Listy św. Pawła. W nich bowiem możemy znaleźć liczne odniesienia do sportu. Paweł był dobrym obserwatorem współczesnej mu kultury, będącej pod wpływem hellenizmu, zauważył, że sport pełni ważną rolę w życiu społeczeństw. Podkreślał też, że język sportu jest zrozumiały i warto wykorzystywać ten walor dla realizacji celów religijnych. Zasadnicza część wypowiedzi Pawła nawiązuje właśnie do „agonu sportowego, do treningu sportowców, wyścigu biegaczy, walki zapaśników, siły atletów itd.” (Dziubiński 2007, s.134-135). Apostoł Narodów, który ewangelizował wśród pogan, znając kulturę hellenistyczną, w swoich Listach nawiązuje do metafor sportowych, do znanego mu współzawodnictwa ze stadionów Grecji (Kasiłowski 1998, s.34).

Pierwsza z metafor sportowych znajduje się w Liście do Filipian. Ma ona charakter polemiczny (Flp 3, 2-4,9). Paweł spiera się z błędzącymi chrześcijanami, którzy głosili nawrót do judaizmu, ponieważ najważniejsze było dla nich obrzezanie, zachowanie prawa, a to było ostatecznie pokładaniem „ufności w ciele”. Chrześcijanie ci uważali, że przez zachowanie przepisów starego prawa osiągnęli doskonałość. Zwolennicy z Filipi starali się do swoich poglądów przekonać innych. Uważali, że znają drogę, na której można osiągnąć doskonałość w życiu doczesnym. Wiązało się to z alegoryczną interpretacją Pisma i posiadaniem szczególnego objawienia. Paweł używając metafory sportowej w jasny sposób wyraża prawdę o życiu chrześcijańskim, które jeszcze nie osiągnęło swojej pełni (Kasiłowski 1998, s.35).

Nie precyzuje również, jakiego celu jeszcze nie osiągnął, ale całą uwagę skupia na tym, co znajduje się poza ziemską rzeczywistością. Podkreśla również z jednej strony fakt, że został zdobyty przez Chrystusa pod Damaszkiem, a z drugiej wskazuje, że wcale nie świadczy to o tym, że jego cel został ukończony. Życie chrześcijańskie jest bowiem pokonywaniem dystansu do celu, który znajduje się ciągle przed człowiekiem „w górze, w Chrystusie”

W liście do Galatów św. Paweł używa metafory „biegu”, która oznacza misję przepowiadania Słowa Bożego. Po wyjeździe Pawła chrześcijanie w Galicji skonfrontowani zostali z antyewangelią. Nie jest do końca wiadomo, kim byli przeciwnicy Pawła. Apostoł dostrzegł, że różnica między jego nauczaniem a naukami przeciwników ma swoje źródło w różnym rozumieniu prawa. Na skutek tych ataków Paweł pogłębił swoje zrozumienie Ewangelii i poszerzył! tematykę problemu, która jest darmowym zbawieniem, nie zależnym od przynależności etnicznej i uprzednich zasług. Ta sprawa w Polemice odgrywa szczególną rolę i w takim kontekście pojawia się metafora sportowa w Ga 2, 1-2: „Potem po czternastu latach, udałem się ponownie do Jerozolimy, wraz z Barnabą, zabierając z sobą także Tytusa. Udałem się zaś w tę stronę na skutek otrzymanego objawienia. I przedstawiłem im Ewangelię, którą głoszę wśród pogan, osobno zaś tym, którzy cieszą się powagą, (by stwierdzili) czy nie biegnę lub nie biegałem na próżno”. Paweł przytacza fakty historyczne, że przez długi czas głosił ewangelię i nie doznawał żadnych przeciwności. Był absolutnie przekonany do tego, co głosił: „...gdyby nawet anioł z nieba głosił wam Ewangelię różną od tej, którą wam głosiliśmy — niech będzie przeklęty” (Ga 1,8). Paweł używając metafory sportowej, wyjaśnia motyw przedłożenia swojej Ewangelii w Jerozolimie. Zarówno ewangelizowanie jak i życie zgodnie z Ewangelią jest porównane przez Apostoła do biegu. Podkreśla on, że ewangelizacja jest bezcelowa wtedy, gdy oznacza podziały w Kościele (Kasiłowski 1998, s.35-37).

Inna metafora św. Pawła pojawia się w Pierwszym Liście do Koryntian, 1 Kor 8,1-11,1, która mówi o spożywaniu z ofiar składanych bożkom pogańskim. Za czasów Pawła w Koryncie było wiele świątyń pogańskich, w których centralnym momentem kultu była krwawa ofiara, często połączona z ucztą sakralną w samej świątyni, lub w domu prywatnym. Reszta mięsa była sprzedawana w sklepach a pieniądze uzyskane były przekazywane na cele świątyni. Ta sytuacja była przyczyną wielu nieporozumień. Problem dotyczył tego czy chrześcijanie mogą spożywać mięso pochodzące z ofiar składanych bożkom. Niektórzy rozwiązywali ten problem odwołując się do wiedzy, że bożków żadnych nie ma. Jednak w Koryncie nie wszyscy posiadali wystarczającą wiedzę i dlatego należało wziąć pod uwagę fakt istnienia ludzi o słabym sumieniu. Oznaczało to rezygnację z własnej wolności. Paweł nie

poprzestaje jednak na stawianiu sobie wymagań, lecz siebie samego daje za przykład, by chrześcijanie w Koryncie mieli wzgląd na innych. Wielokrotnie sam rezygnuje z praw, które jemu przysługiwały, by nie stawiać trudności w szerzeniu się Ewangelii.

Apostołowie mieli prawo do korzystania z ofiar wspólnot. Dlatego też Paweł potwierdza to bardzo mocno. Jednakże on sam zrzekł się tego prawa: „... myśmy z tego prawa nie korzystali” (9,12), ja jednak z żadnej z tych rzeczy nie korzystałem” (9,15). Paweł czyni dobrowolne wyrzeczenie ze względu na dobro innych. Właśnie w tym kontekście znajduje się metafora sportowa, która była obca mentalności żydowskiej, a dobrze rozumiana w świecie grecko – rzymskim (Kasiłowski 1998, s.37-38). „Czyż nie wiecie, że gdy zawodnicy biegną na stadionie, wszyscy wprawdzie biegną, lecz jeden tylko otrzymuje nagrodę? Przeto tak biegnijcie, abyście ją otrzymali. Każdy, który staje do zapasów, wszystkiego sobie odmawia; oni, aby zdobyć przemijającą nagrodę, my zaś nieprzemijającą. Ja przeto biegnę nie jakby na oślepie; walczę nie tak, jakbym zadawał ciosy w próżnię, lecz poskrabiam moje ciało i biorę je w niewolę, abym innym głosząc naukę, sam przypadkiem nie został uznany za niezdatnego” (1 Kor 9,24-27).

Św. Paweł życie chrześcijańskie porównuje do biegu i walki sportowej przedstawia je jako rzeczywistość dynamiczną. Ukazuje cel do którego należy dążyć, który wyznacza kierunki działań. Chrześcijanin znajduje się nieustannie w punkcie pośrednim i ciągle ma być skoncentrowany na tym, co mu jeszcze zostało do osiągnięcia. Wskazuje również na to, że życie wymaga wielu wyrzeczeń, odwołując się do sportowca, który odmawia sobie wielu rzeczy. Dlatego też konieczne jest rozważanie celów, które prowadzą do ostatecznego zwycięstwa, bowiem ostatecznie Chrystus jako nagroda, który stoi u końca, decyduje o naszych wszystkich działaniach (Koch 2007, s.14-17). Przywołane w pismach św. Pawła obrazy i porównania antycznej rywalizacji, współzawodnictwa nie są akceptacją ani pozytywną oceną współczesnego sportu. To nieprawdopodobne, aby św. Paweł wyraził zgodę na przykład na box czy zmaganie na śmierć i życie (Poliakoff 2004, s. 43-53).

Człowiek ze swojej natury jest bytem, który pragnie dążyć do doskonałości, który pragnie przekraczać wszelkie granice. W tym stwierdzeniu realizuje się zasada chrześcijańskiej koncepcji człowieka. Mówi ona, że człowiek stworzony na obraz i podobieństwo Boże pragnie jak najlepiej odzwierciedlać swój pierwowzór (por. Rdz 1,27; Mt 5,48). Dlatego doskonalenie fizyczne człowieka musi mieć odniesienie trwałe i mocne. Odniesienie do pełni człowieczeństwa. Lekceważenie tych podstawowych zasad będzie prowadziło nieuchronnie do wypaczeń w wymiarze kultury fizycznej jak i degradacji sportowca jako człowieka (Wójciak 2003, s.336). „Dlatego odwoływanie się do Piśma świętego, a w szczególności na akt stwórczy Boga, jako na świadectwa negatywnego stosunku do ciała człowieka i kultury fizycznej nie znajdują uzasadnienia. Nic jest też uzasadniona nadmierna apoteoza ciała, która przejawia się w nurcie korporeizmu i w nieco innej formie niż dzisiaj, znajduje odzwierciedlenie w Drugiej Księdze Machabejskiej (2 Mach 4, 14). Stanowi ona ostrzeżenie elit żydowskich przed przesadnym kultem ciała, przed pedanteryjnym, wzorowanym na helleńskich obyczajach, wykonywaniem ćwiczeń sportowych połączonych z zaniedbywaniem prawa Bożego, ojczyństwem i nie okazywaniem gorliwości w służbie ołtarza” (Dziubiński 2007, s.133).

Prawda o osobie ludzkiej jako „imago Dei” stanowi również swoiste zobowiązanie do życia nie tylko według ciała, ale także w odniesieniu do sfery duchowej. Należy zaznaczyć, że takie pojmowanie człowieka w niczym nie umniejsza jego wartości ciała, ale jedynie wskazuje na konieczność i potrzebę kierowania ciałem, zgodnie z porządkiem rozumu i prawdą, która zabezpiecza człowieka przed czynami moralnie nagannymi. Tak postrzegana rola ciała ludzkiego powinna być obecna w dziedzinie sportu jak i w kulturze fizycznej. Bowiem celem ostatecznym wychowania fizycznego jest doprowadzenie, do takiego stanu człowieka, w którym osobowość będzie tak ukształtowana, aby mogła służyć rozwojowi sfery somatycznej i zdrowotnej. Podobnie ma się sprawa na gruncie sportu gdzie chodzi o panowanie duszy nad ciałem, gdyż radość płynąca z osiągniętych wyników sportowych jest w istocie radością ducha nad materią. Radość ta płynie z powodu przewycięzania ograniczeń ciała, pokonywania własnych słabości przeciwności klimatu. Jest ona również radością woli i siły, która przejawia się w zwycięstwie nad wolą i siłą przeciwnika (Dziubiński 2007, s.133).

W Piśmie Świętym znajdujemy również teologiczne uzasadnienie potrzeby odpoczynku człowieka. Człowiek powinien po pracy a szczególnie po przepracowanym tygodniu odpocząć skoro sam Bóg po akcie stworzenia odpoczął. Nakaz świętowania, który wynika z Biblii nie wyklucza uczestnictwa w kulturze fizycznej. Należy jednak pamiętać, aby aktywny wypoczynek podczas dnia świątecznego nie naruszył podstawowego (religijnego) celu dnia świątecznego (Dziubiński 2007, s.133).

Jednym z najważniejszych wydarzeń biblijnych jest niewątpliwe Wcielenie Chrystusa, które należy odczytać także jako ponowne wyniesienie ludzkiej cielesności do początku bytowania. Ludzkie ciało jest niewątpliwie fenomenem świętości, godności i wzniosłości, właśnie przez to, że Bóg przez Wcielenie zjednoczył się z każdym człowiekiem. Ta doskonałość ciała przejawia się w pełnej integralności bytu osobowego, w której ciało jest szczególnym znakiem wnętrza duchowego człowieka (Dziubiński 2007, s.134). „Doskonałe Ciało Chrystusa stało się też wzorem struktury Kościoła, jako ludu Bożego. Każda z jego części zajmuje odpowiednie miejsce w tej strukturze i odpowiada za realizację spoczywających na niej zadań (Ef 4,10-16; 1 Kor 12,12-13). Ciało i krew Chrystusa pod postacią chleba i wina jest ponadto sposobem codziennej eucharystycznej komunikacji wiernych podczas Mszy św. w kościołach całego świata. Ich przyjmowanie jest także podstawowym warunkiem uzyskania najwyższej, ostatecznej nagrody. <Kto spożywa moje Ciało i pije moją Krew, ma życie wieczne, a ja go wskrzeszę w dniu ostatecznym> (J 6,51-58)”

W *Pierwszym Liście do Koryntian* św. Paweł pisze: „Czy nie wiecie, że ciało wasze jest świątynią Ducha Świętego?” (1 Kor, 6,19). Ten sam zapis odgrywa szczególne znaczenie dla teologicznego uczestnictwa w kulturze fizycznej. Ten fragment Pisma Świętego jest swoistym zobowiązaniem o dbałość ludzkiego ciała jako o „mieszkanie” Boga. Zaniedbania w tej materii mają daleko idące konsekwencje, które mogą być odczytane jako działania przeciwstawiające się temu zobowiązaniu. „Jeśli ktoś zniszczy świątynię Boga, tego zniszczy Bóg” (1 Kor 3,17).

Niezwykle inspirujące są wypowiedzi św. Pawła, w których dokonuje on porównania moralnego wysiłku chrześcijan z trudem fizycznym sportowców. Najczęściej przywoływana i najbardziej znana jest jego metafora na temat wyścigu biegaczy z *Pierwszego Listu do Koryntian* (9, 24 -27). „Czyż nie wiecie, że gdy zawodnicy biegną na stadionie, wszyscy wprawdzie biedną, lecz tylko jeden otrzymuje nagrodę? Przeto tak biegnijcie, abyście ją otrzymali. Każdy, który staje do zapasów, wszystkiego sobie odmawia; oni, aby zdobyć przemijającą nagrodę, my zaś nieprzemijającą. Ja przeto biegnę nie tak, jakby na oślep; walczę nie tak, jakby zadając ciosy w próżnię, lecz poskrwiam swoje ciało i biorę je w niewolę, abym innym głosząc naukę, sam przypadkiem nie został uznany za niezdatnego” (Dziubiński 2007, s.135).

„Autor tej wypowiedzi wyraźnie wskazuje, że w życiu należy włożyć maksimum wysiłku, tak, jakbyśmy walczyli o jedną nagrodę, którą w sporcie otrzymuje zwycięzca. W życiu chrześcijańskim każdy może być zwycięzcą i otrzymać nagrodę w postaci zbawienia. W sporcie mamy do czynienia z wysiłkiem fizycznym, w życiu ten wysiłek ma charakter duchowy, a walka toczy się o życie wieczne. Tak w sporcie, jak i w życiu o mistrzostwie świadczy umiejętność wykorzystania swoich zdolności i talentu” (Dziubiński 2007, s.135).

Rywalizacja sportowa kończy się zwykle odczytaniem wyników i wręczenia nagrody zwycięzcom. Do tej ceremonii nawiązuje święty Paweł zbliżając się do śmierci podsumowuje swoją życiową rywalizację o nieprzemijającą nagrodę, w *Drugim Liście do Tymoteusza* (4, 6-8) pisał: „W dobrych zawodach wystąpiłem, bieg ukończyłem, wiary ustrzegłem. Na ostatek odłożono dla mnie wieńiec sprawiedliwości, który mi w owym dniu odda Pan, sprawiedliwy Sędzia, nie tylko mnie, ale i wszystkim, którzy umiłowali pojawienie się Jego” (Dziubiński 2004, s.13).

Każdy człowiek, tak jak sportowiec zмага się z różnymi słabościami, trudnościami i ograniczeniami ciała, przez hartowanie swojej psychiki, dąży do mety i zwycięstwa. Każdy sportowiec do nagrody tu na ziemi przemijającej - natomiast każdy chrześcijanin zmierza do zwycięstwa w wieczności. „Dobre zawody”, o których czytamy w *Liście św. Pawła do Tymoteusza* to metafora ludzkiego życia, ale są także określeniem wielkich i szlachetnych idei współdziałania, więzi między ludzkich, pokoju i tolerancji, z którymi od wieków jest i powinien być związany sport. ”Użycie przez św. Pawła metafor sportowych może być odczytane jako pozytywny i życzliwy stosunek do sportu. Jednak z takiego jego usytuowania również wynika, że sport nie powinien być wyłącznym i ostatecznym celem życia. Może natomiast być ważnym elementem przedstawianej przez Apostoła narodów <filozofii życia> ale nie może być nią samą”(König 2004, s.199).

Celem ostatecznym wysiłku prawdziwych sportowców nie jest zdobycie materialnej, przemijającej nagrody, lecz osiągnięcie pełni życia. Zwracając się do chrześcijan w *Koryncie*, św. Paweł przypomina im, że „wszyscy zawodnicy wprawdzie biegną, lecz tylko jeden zdobywa nagrodę, ale w biegu życia wszyscy mogą być zwycięzcami” (1 Kor 9,24-25). „Za pomocą tej metafory Apostoł rzuca światło na wartość życia, przyrównując je do biegu

ku celowi nie tylko ziemskiemu i przemijającemu, ale wiekuistemu. W tym biegu wszyscy mogą i powinni odnieść zwycięstwo. Prawdziwe sportowe zwycięstwo jest zwycięstwem człowieka i ukoronowaniem jego godności” (Koch 2007, s. 144).

Różne dyscypliny sportowe są pomyślane jako obchodzenie kultu, idealizacji człowieka i jego osiągnięć. Czy taki sport, który nie ma nic wspólnego z wartościami etycznymi i edukacyjnymi jest warty zreferowania? Jak i dlaczego Kościół powinien współpracować z tym zdecydowanym sportem lub nawet zaangażować się w nim? Wydaje się, że niekiedy trzeba by zgodzić się ze stwierdzeniem Koinga, iż sport na najwyższym poziomie stał się w swej wewnętrznej strukturze niemoralny i nihilistyczny, stał się sportem, który okazuje się być całkowicie odpornym i opornym na wszelkie wartości etyczne. Bez uznania stosunku człowieka do Boga transcendentnego, sport staje się substytutem, zamiennikiem religii. Kult człowieka, roszczenie sportu by być systemem, który dla dzisiejszych ludzi ma stawać się wyznacznikiem sensu, stanowczo musi zostać odrzucone. Oczywiście, nadal istniejące opinie dotyczące pomniejszenia wartości, dewaluacji ludzkiego ciała muszą zostać skorygowane. Monistyczny obraz człowieka w Starym i Nowym Testamencie, ukazuje gry i sport, jako wyrażenie jednej, całościowej istoty ludzkiej, jako wyrażenie bycia żywym. Wszystkie poglądy, w szczególności wszelkie praktyki w nowoczesnym sporcie, które są skierowane przeciwko życiu, zdrowiu i rozwojowi całościowemu człowieka, muszą zostać uwidocznione i jako nieludzkie należy je kategorycznie odrzucić” (König 2004, s.199). Motywy biblijne wychowania poprzez sport czy do sportu nawiązują i korespondują w pewnym sensie z treściami humanistycznymi oraz aksjologicznymi współczesnego procesu wychowania fizycznego. Rozwój teorii i myśli o szeroko rozumianej edukacji fizycznej, w której jest także miejsce dla sportu dzieci i młodzieży, dostarcza wielu przykładów poszukiwania poza sprawnościowych i instrumentalnych wartości związanych z aktywnością fizyczną. Dążenia do greckiego ideału wszechstronnego wychowania, czyli połączenia piękna i dobra, stały się przedmiotem licznych rozważań, analiz i polemik uprawianych na gruncie nauk humanistycznych o kulturze fizycznej.

Koncepcja utożsamiania aktywności ruchowej tylko wyłącznie z doraźnym kształtowaniem ciała była sukcesywnie wypierana przez zwolenników poglądów humanistycznych i pedagogicznych. Należał do nich jeden z najwybitniejszych polskich teoretyków wychowania fizycznego W. Osmolski, który pisał, że „wpływ ćwiczeń fizycznych nie ogranicza się rozwinięciem mięśni, wytrzymałości oraz zręczności, ale sięga głębiej, tj. do usposobienia, charakteru i umysłu”.

Podobne poglądy reprezentował E. Piasecki uważając, że przymiotnik „fizyczne” w nazwie wychowanie fizyczne „...Określa tylko większość środków (...), lecz staje zgoła zawodnym w odniesieniu do celów; te są zarówno fizyczne, jak moralne i utylitarne, a w niemałej mierze także intelektualne i estetyczne. Z kolei Z. Gilewicz do celów nieswoistych wychowania fizycznego zaliczył: karność, obyczajność, wrażliwość na piękno i uspołecznienie (Warchoń 2007, s.55-56).

W procesie wychowania fizycznego kształtowanie kompetencji aksjologicznych odnoszących się do sfery emocjonalno-wolicjonalnej osobowości człowieka powinno być traktowane na równi z rozwijaniem sprawności fizycznej i ruchowej. Wydaje się, że tak należy pojmować nowoczesne ujęcie istoty wychowania fizycznego, w tym również aktywności sportowej młodych ludzi.

PIŚMIENNICTWO

1. Dziubiński Z., *Kościół Rzymskokatolicki a kultura fizyczna*, [w:] *Drogi i bezdroża sportu i turystyki*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 2007, s. 131-152.
2. Dziubiński Z., *Kościół rzymskokatolicki a kultura fizyczna*, [w:] *Drogi i bezdroża sportu i turystyki*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 2007, s. 132.
3. Dziubiński Z., *Wiara - wychowanie - sport*, [w:] *Wiara a sport*; red. Z. Dziubiński, Warszawa 1999. s. 246 - 270.
4. Kałamačka E., *Wiara i sport: z dziejów wzajemnych powiązań*, [w:] *Wiara a sport*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 1999, s. 122-123.
5. Kasiłowski P., *Metafory sportowe w Ustach Pawła*, [w:] *Salezjanie a sport*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 1998, s. 34.
6. Koch A., *Chrześcijańska wizja sportu...*, Mainz 2007.
7. König E., *Ethik und Zweckrationalität des technologischen Sports*. [w:] C. Pawlenka (editor), *Sportethik. Regeln - Fairne - Doping*. Paderborn 2004, s. 199.

8. List Konferencji Episkopatu Portugalii, nt. Sport w służbie integralnego rozwoju człowieka oraz wspólnoty narodów, [w:] *Edukacja poprzez sport*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 2004, s. 11-17.
9. Pismo Święte - Biblia Tysiąclecia, wyd. 3, Poznań - Warszawa 1990.
10. Poliakoff M., *Kampfsport in der Antike. Das Spiel um Leben und Tod*, Düsseldorf 2004.
11. Słowo Episkopatu Polski o edukacyjnych walorach sportu W obronie „dobrych zawodów”, [w:] *Edukacja poprzez sport*, red. Z. Dziubiński, Warszawa 2004. s. 7-10.
12. Warchoł K., *Sport szkolny - w procesie wychowania fizycznego*, „*Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne*”, nr 11/2007, s. 55-56.
13. Wójciak T., *Spoleczny wymiar sportu — refleksja teologiczno moralna*, Warszawa 2003, s. 336.